

Le vocabulaire de la poésie

français > hébreu

acrostiche : poème ou strophe où les initiales de chaque vers, lues dans le sens vertical, composent un nom ou un mot-clé	אקרוסטיכון : שיר, שהאותיות הראשונות של שורותיו יוצרות מילה או אף משפט חרוז אלקסנדרוני
alexandrin ou le dodécasyllabe : vers de douze syllabes	אלגוריה
allégorie : (allegory) représentation d'une idée (abstraite) produite par une description métaphorique soutenue et, pour la plupart, concrète	אליטרציה (חזרה על אותו מבנה תנועות עם עיצורים שונים)
allitération : répétition de sons consonantiques dans une suite de mots	אנאכולוטון : הפרת הסדר התחבירי
anacoluthe : (anacoluthon) rupture grammaticale; interruption ou abandon d'une phrase commencée	אנאפורה (פתיחת מספר שורות באותה מילה)
anaphore : (anaphora) répétition d'un mot en tête de plusieurs membres de phrase, pour obtenir un effet de renforcement ou de symétrie	אנפורה אופקית
anaphore horizontale : reprise à l'intérieur du vers du même mot	אנפורה אנכית
anaphore verticale : reprise en début de vers du même mot	אנטיתזה : דבר והיפוכו
antithèse : (antithesis) deux expressions ou idées contraires que l'on juxtapose en proche proximité afin de mieux faire ressortir la différence entre elles	אנטונומזיה (מושג כללי)
antonomase : (antonomasia) figure qui désigne une personne par un épithète ou nom relatif à son caractère	אסוננס (חזרה על אותו מבנה תנועות עם עיצורים שונים)
assonance : répétition à intervalle régulier de la même voyelle ou de la même voyelle nasale	אסינדטון : חוסר מילות חיבור
asyndète : (asyndeton) l'absence de conjonctions entre des termes ou des groupes de termes en rapport étroit	בלדה (שיר המספר סיפור)
ballade : petit poème de forme fixe, ayant trois couplets (ou plus), un refrain et un envoi.	צזורה :
césure : (caesura) pause métrique à l'intérieur d'un vers (souvent identifiable par la présence d'une marque de ponctuation);	קונוסוננס (חזרה על אותו מבנה עיצורים עם תנועות שונות) עיצור
consonance : répétition ou ressemblance du son final dans une suite de mots	מבני שירה
consonne	קופלט (מבנה בן שתי שורות חרוזות לרוב)
construction	חרוז בעל עשר הברות
couplet : chacune des parties d'une chanson ayant un même nombre de vers, séparées par un refrain	חרוז בעל עשר הברות
décasyllabe : vers de dix syllabes	חרוז דו-הברתי
décasyllabique : un vers décasyllabique compte 10 syllabes	
dissyllabe : vers de deux syllabes	
distique : groupe de deux vers renfermant un énoncé complet	דיסטיכון (שתי שורות שאינן חרוזות, במשקל קבוע ונוקשה)
dizain : une strophe ayant 10 vers	בית עשירוני /בן עשר שורות / טורים / חרוזים

dodécasyllabe : vers de douze syllabes	חרוז אלקסנדרי
dodécasyllabique : vers qui compte 12 syllabes (généralement, l'alexandrin)	חרוז בעל 12 עברות
douzain : douze vers	בית תריסרי ; שיר תריסרי /בן שתם עשרה שורות / טורים / חרוזים
élgie : poème lyrique exprimant la douleur, une plainte, ou des sentiments mélancoliques / tristes	אלגיה : שיר אבל
élgie : poème lyrique exprimant la douleur, une plainte, ou des sentiments mélancoliques / tristes	שירת תוגה
ellipse : omission volontaire de certains éléments syntaxiques pour les besoins d'une expression plus condensée	הבלעה
endécasyllabe : vers de onze syllabes	חרוז בעל 11 הברות
ennéasyllabe : vers de neuf syllabes	חרוז בעל תשע הברות
épiphore répétition, à la fin de deux vers qui se succèdent, d'un même mot ou d'un même groupe de mots	אפיפורה (סיום מספר שורות באותה מילה)
euphémisme : figure par laquelle une expression directe (souvent forte ou déplaisante) est remplacée par une autre plus atténuée ou plaisante	לשון נקייה
expressionnisme	אקספרסיוניזם
haïku : bref poème japonais	האיکو: שיר קצרצר המכיל שלוש שורות בנות 5, 7, 5-ו הברות האמיסטיצי'
hémistiche : la moitié d'un vers (en particulier d'un alexandrin quand celui-ci est coupé par la césure).	
heptasyllabe : vers de sept syllabes	חרוז בעל שבע הברות
heptasyllabique : un vers heptasyllabique compte 7 syllabes	של שבע הברות
hermétisme : caractère de ce qui est incompréhensible, obscur	הרמטיזם
hexamètre	חרוז משושה רגליים
hexasyllabe : vers de six syllabes	חרוז בעל שש הברות
holorime	חריזה מלאה (חרוז המשתרע על פני הטור השירי כולו)
huitain : une strophe ayant 8 vers, ou terme collectif pour parler des deux quatrains d'un sonnet.	בית מתומן
hyperbate : figure de style qui : 1) intervertit l'ordre de deux termes ou 2) disjoint deux termes souvent réunis	היפרבט : פרוד לשון
hyperbole : figure qui consiste en l'emploi d'une expression forte (exagérée) pour mettre en relief une idée plus simple	הגזמה (היפרבולה)
imagisme : mouvement poétique anglo-américain du début du XX ^e siècle qui souhaite s'affranchir de la tradition poétique romantique et victorienne en choisissant un langage imagé, une expression précise et directe	אימג'יזם (ג'אנר שירה שדגל בתיאורים פשוטים של הדברים עצמם בשפה חדה וחסכונית)
impair : on appelle un vers impair lorsqu'il compte un nombre impair de syllabes	חרוז אי זוגי
isométrique : strophe ou poème construite sur le même mètre	חרוז שווה ערך
litote : (litotes) figure par laquelle on implique plus qu'on ne dise; comparable à l'euphémisme, la litote se construit le plus souvent au négatif	לשון המעטה ; אי הדגשה
madrigal : court poème qui exprime une idée galante, ingénieuse, pleine d'esprit	מדריגל
métaphore : figure par laquelle une expression concrète se substitue à une idée abstraite sans être introduite par une comparaison directe	מטפורה (השאלה)

métathèse : (metathesis) transposition de lettres, de sons, de syllabes dans un mot, souvent pour créer un calembour (la métathèse opérée sur une phrase = contrepèterie)	שיכול אותיות
métonymie : (metonymy) figure par laquelle on implique un concept au moyen d'une expression qui lui est propre; par exemple, une partie pour le tout (dans ce cas, ceci s'appelle aussi une synecdoque), le contenant pour le contenu, la cause pour l'effet	מטונומיה : התקת לשון
mètre : la structure rythmique du vers	רגל של שיר
mètre : nombre de syllabes	משקל
monosyllabe : vers d'une syllabe	חרוז בעל הברה אחת
neuvain : neuf vers	בית בן תשע שורות / טורים / חרוזים
non-sens	שירה איגיון (נונסנס – שירה שהיא לכאורה בשפה מובנת ותקנית)
octave	אוקטבה (שיר או בית בן 8 שורות עם מבנה חריזה קבוע)
octosyllabe : vers de huit syllabes	חרוז תמן-הברי/ בעל שמונה הברות
octosyllabique : vers octosyllabique compte 8 syllabes	של חרוז של שמונה הברות
ode : poème lyrique, souvent inspiré par des sentiments élevés, destiné à être chanté ou accompagné de musique	אודה
onomatopée : l'usage d'un mot ou groupe de mots dont le son reflète le sens de la chose représentée	אונומטופיה (מילה או צירוף מילים שצלילן מחקה את משמעותן)
onzain : onze vers	בית בן אחד עשר שורות / טורים / חרוזים
oxymoron : figure qui juxtapose deux termes à sens contradictoires afin de leur donner un nouveau sens ou créer un effet frappant	אוקסימורון (צירוף מילים שיש בו סתירה פנימית)
parataxe : juxtaposition de propositions en élisant la subordination	תצמיד
pentamètre	טור מחומש
pentasyllabe : vers de cinq syllabes	חרוז בעל חמש הברות
personnification : action d'attribuer des qualités ou des actions humaines à un animal, une chose inanimée, ou une idée	האנשה ; דימוי (השוואה בין דבר אחד למשנהו באופן ישיר)
piéd	רגל (יחידה בסיסית בשיר)
pléonasmé : redondance d'expression; utiliser deux expressions qui veulent dire la même chose, souvent pour exagérer ou souligner le sens	ייתור לשון
poème : ouvrage de poésie en vers	שיר (יצירה ששייכת לג'אנר השירה)
poème descriptif	שיר תיאורי (יצירה העוסקת בתיאורי טבע, נופים, עצמים, מראות ונופים קונקרטיים)
poème dramatique	פואמה דרמטית
poème en prose	שירה בפרוזה
poème épique	שירה (פואמה אפית המספרת סיפור)
poème liturgique	פיוט
poème pastoral	שיר רועים
poésie : art du langage, visant à exprimer ou à suggérer par le rythme (surtout le vers),	שירה (צורה של אומנות כתיבת יצירה ספרותית בניגוד לפרוזה)
poésie lyrique : se dit de la poésie qui exprime des sentiments intimes	שירה לירית (פואמה המביעה רגש)

poésie moderne	שירה מודרנית (סגנון שהחל להתפתח בתחילת המאה ה-20 והוא שובר מוסכמות)
poésie politique	שירה פוליטית (שירה שמנסה באופן ברור לשנות את דעת הקהל בנושאים שאינם קשורים באומנות)
poésie rimée	שירה חרוזה
prosodie : le système de règles relatifs au mètre poétique, qui gouverne la versification / la scansion	פרוזודיה
prosodique	של תורת המשקל
quatrain : quatre vers	בית בן 4 שורות
quatrain : strophe ayant 4 vers	מרובע (צורה שירית בת ארבע שורות)
quintil : cinq vers	חמשיר (שיר בן חמש שורות עם משקל וחריזה נוקשים)
refrain : suite de mots, d'expressions, ou de vers qui se répète après chaque couplet d'une chanson (par exemple, d'une ballade), où à des intervalles plus ou moins réguliers dans un poème à forme fixe	פזמון חוזר
rime : homophonie de la dernière voyelle accentuée et de ce qui la suit	חרוז (שתי מילים אשר סופיהם נשמעות דומה)
rime embrassée	חריזה מחובקת
rime féminine	חרוז נקבי
rime richissime	חריזה עשירה מאוד (שבה החרוז מורכב מארבעה תנועות ויותר)
rimes croisées : A / B / A / B	חרוז פנימי
rimes embrassées : A / B / B / A	חריזה חובקת
rime masculine : la dernière syllabe accentuée du vers n'est pas suivie d'un [e] muet	חרוז זכרי
rime pauvre : homophonie d'un son : bleu / feu	חרוז ראוי
rimes plates ou suivies : AA, BB, CC...	
rimes riches : homophonie de trois sons, au moins	חרוז משובח
rimes suffisantes : homophonie de deux sons	חרוז עובר
rythme : élément harmonique essentiel qui distingue formellement la poésie de la prose et qui se fonde sur le retour imposé, sur la disposition régulière des temps forts, des accents et des césures, sur la fixité du nombre des syllabes	מקצב
scander : compter le nombre de syllabes (ou de pieds métriques) d'un vers (le processus : la scansion).	למשקל טורי שירה
septain : sept vers	בית בן שבעה שורות / טורים / חרוזים
sextine : forme poétique, composée de six sizains , dont les mots en fin de vers restent les mêmes, mais répartis selon un ordre différent	ססטינה (שיר של 39 שורות עם מבנה חריזה וסדר מילים נוקשה מאוד)
sizain : une strophe ayant 6 vers, ou terme collectif pour parler des deux tercets d'un sonnet.	שישיר : בית בן שש שורות / טורים / חרוזים
sonate :	סונטה (שיר זה"ב – שיר בן 14 שורות עם מבנה חריזה נוקשה)
sonnet : poème à forme fixe ayant 14 vers (divisés en 4 strophes -- 2 quatrains suivis de 2 tercets), un mètre et une rime réguliers.	שיר זהב
stances : poème lyrique qui sort d'une inspiration sérieuse (la religion, la mort, la morale, etc.)	שיר הגותי

strophe (stanza) : ensemble de vers ayant un mètre, une rime, et une disposition typographique cohésifs	בית (מספר שורות היוצרות יחד יחידה בשיר)
syllabe	הברה
synecdoque « compréhension simultanée » est une <u>métonymie</u> particulière pour laquelle la relation entre le terme donné et le terme évoqué constitue une <u>inclusion</u> ou une dépendance, matérielle ou conceptuelle	סינקדוכה: "לקבל ביחד, או לקבל בו-זמני" היא אמצעי פיגורטיבי נפוץ בשירה (הסינקדוכה קרובה באופיה למטונימיה)
synérèse : (synaeresis) l'unification des sons vocaliques (voyelles) de deux syllabes pour en prononcer une syllabe, gardant ainsi un mètre régulier	קמיצה
synesthésie : phénomène neurologique par lequel deux ou plusieurs <u>sens</u> sont associés	סינסתזיה: עירוב חושים (ערבוב חושי), היא מיזוג קוגניטיבי בין חושים שונים
tercet : trois vers	בית תלת-שורתי / בן שלוש שורות / טורים / חרוזים
tercet : une strophe ayant 3 vers	טרצינה (מבנה של שיר שבנוי בבתים בני שלוש שורות כל אחד עם שיטת חריזה ייחודית)
tétramètre : rythme en 4 temps : exemple : 3 + 3 + 3 + 3	ארבע משקלי
tétrasyllabe : vers de quatre syllabes	חרוז בעל ארבעה הברות
trisyllabe : vers de trois syllabes	חרוז תלת הברה
vers : fragment d'énoncé formant une unité rythmique définie par des règles concernant la quantité (vers mesurés, métriques), l'accentuation ou le nombre des syllabes	טור (שם לשורה בשיר)
vers blancs	חרוזים לבנים
vers libre	חרוז חופשי
versification : système de règles (de rime, de mètre, etc.) qui gouverne l'écriture des vers poétiques	חריזה
versifié(e) : écrit(e) en vers	מחורז
versifier : écrire un texte en vers	לחרוז ; לחרז חרוזים